Research Article

การวิเคราะห์การสร้างทำนองคำร้องในเพลงกล่อมนารี เถา

THE ANALYSIS OF THE CREATION OF COMPOSING THAI CLASSICAL MELODIES OF PHLENGKLOMNARI THAO

วุฒิเดช คีรีแลง*
วิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี

Wuttidet Khirilaeng*
Chantabury College of Dramatic Arts

*E-mail: Wuttidatwork@gmail.com

Received: 2022-11-23
Revised: 2023-04-02
Accepted: 2023-04-27

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การสร้างทำนองคำร้องในเพลงกล่อมนารี เถา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทย โดยศึกษาเพลงกล่อมนารี เถา ผลการวิจัยพบว่า ทำนองคำร้องที่ปรากฏในเพลงไทยประกอบด้วยเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา เสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ นี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทย การปั้นคำ การผันเสียง ในการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทยต้องยึดเสียงของวรรณยุกต์เป็นหลักเพื่อให้คำที่ร้องออกมานั้นมีความหมายที่ถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ผิดเพี้ยน และต้องคำนึงถึงทำนองหลักด้วย โดยการศึกษาเพลงกล่อมนารี เถา พบบันไดเสียงอยู่ 2 บันไดเสียงคือ บันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) และบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) ในบันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) พบว่าคำร้องที่มีวรรณยุกต์เสียงสามัญและเสียงจัตวาสามารถสร้างทำนองร้องได้ตรงกับเสียงของทำนองหลัก ส่วนคำร้องเสียงวรรณยุกต์อื่นเมื่อร้องแล้วต้องมีเอื้อนต่อจากคำร้องเพื่อให้ตรงกับเสียงของทำนองหลัก ในบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) พบว่าคำร้องที่มีเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีสามารถสร้างทำนองร้องได้ตรงกับเสียงของทำนองหลัก ส่วนคำร้องที่มีเสียงวรรณยุกต์อื่นเมื่อร้องแล้วต้องมีเอื้อนต่อจากคำร้องเพื่อให้ตรงกับเสียงของทำนองหลัก ดังนั้นการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทยจึงต้องยึดเสียงวรรณยุกต์เป็นหลักแล้วอาศัยทำนองหลักของเพลงในการสร้างทำนองคำร้อง

คำสำคัญ: การสร้างทำนองคำร้อง เพลงไทย เพลงกล่อมนารี เพลงเถา

ABSTRACT

The analysis of the creation of composing Thai classical melodies of PhengKlomnari Thao was qualitative research. The purpose of the research was to study the analysis of the creation of composing Thai classical melodies of PhlengKlomnari Thao.

The results of the study showed that the Thai classical melodies of PhlengKlomnari Thao comprised five tones: the flat tone, the down tone, the falling tone, the high tone, and the rising tone. These tones were the important variables for the creation of composing Thai classical melodies, singing, and toning. Moreover, five tones were necessary for the correct meaning of the lyrics and the main melodies. The research findings of PhlengKlomnari Thao showed two musical scales: the G clef (GAB X DE X) and the C clef (CDE X GA X). On the G clef scale (GAB X DE X), the lyrics with the flat tone and the rising tone could create lyrical melodies that matched the main melodies. The other singing melodies had the melisma (Euen) after the lyrics for the same sound as the main melodies. On the C clef scale (CDE X GA X), the lyrics with the falling tone could create lyrical melodies that matched the main melodies. The other singing melodies had the melisma (Euen) after the lyrics for the same sound as the main melodies. The other singing melodies had the melisma (Euen) after the lyrics for the same sound as the main melodies. The conclusion was that the analysis of the creation of composing Thai classical melodies of PhlengKlomnari Thao depended on five tones, or lyrical melodies, and the main melodies of Thai classical songs.

Keywords: The Creation of Composing Melodies, Thai Classical Songs, PhlengKlomnari, Phlengthao

บทนำ

การขับร้องเพลงไทยหรือคีตศิลป์ไทยเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่เกิดจากการผสมผสานกันอย่างลงตัวระหว่างศาสตร์และศิลป์ โดยแสดงออกมาในลักษณะของการเปล่งเสียงที่มีความสละสลวยและไพเราะน่าฟัง จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสามารถขับร้องเพลงไทยให้ไพเราะได้หากขาดความรู้และความเข้าใจในองค์ประกอบของการขับร้องซึ่งเมื่อศึกษาอย่างละเอียดแล้วการขับร้องเพลงไทยให้ไพเราะได้นั้นจะต้องมีปัจจัยและมีองค์ประกอบหลายอย่าง (Rattanadechapiwat, 2011) จึงจะสามารถทำให้เพลงที่ขับร้องนั้นเป็นเพลงที่ไพเราะน่าฟังและเข้าถึงอารมณ์แห่งสุนทรียะได้มากที่สุด นอกจากปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่นักร้องควรจะศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้

เพื่อให้การขับร้องดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและถูกต้องอีกทั้งยังสามารถนำไปใช้สร้างทำนองในการขับร้องได้ด้วยคือ “ทำนองหลัก”

ทำนองหลักหรือ “ทางฆ้อง” เป็นทำนองเพลงที่บรรเลงโดยฆ้องวงใหญ่ซึ่งใช้บรรเลงรวมวงโดยบรรเลงตามหลักการและวิธีการการบรรเลงฆ้องวงใหญ่โดยทำนองหลักถือเป็นองค์ประกอบทางทฤษฎีที่สำคัญมากที่สุดในดนตรีไทย ทำนองหลักเป็นองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานในการประดิษฐ์ทำนองแปรและเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับจังหวะ (Wisuttipat, 2013) ซึ่งทำนองหลักนี่เองที่เป็นพื้นฐานในการสร้างทำนองร้อง เพราะในการร้องเพลงไทยจำเป็นต้องอาศัยทำนองหลักเพราะถูกบังคับด้วยจังหวะและเสียงลูกตกในแต่ละวรรคของเพลง ทำนองหลักจึงถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างทำนองร้องของเพลงไทยดังเช่นที่จตุพร สีม่วง ได้กล่าวถึงความสำคัญของทำนองหลักกับการสร้างทางขับร้องไว้ในหนังสือ “คีตประพันธ์” ความว่า

ทำนองหลัก (Basic Melody) เป็นโครงสร้างของเพลงที่บอกถึง กลุ่มเสียง ลูกตก ทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนอง และกระสวนจังหวะ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการสร้างทางขับร้อง ดังนั้น ผู้ที่จะประพันธ์ทางขับร้องจึงจะต้องเข้าใจโครงสร้างของทำนองหลักให้กระจ่าง (Simuang, 2018)

ทำนองขับร้องที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนั้นมีหลักในการประดิษฐ์ทำนองร้องมาจากทำนองหลักโดยอาศัยลูกตกของทำนองหลักในเพลงนั้น ๆ มาเป็นหลักในการสร้างทำนองร้อง ซึ่งองค์ประกอบของทำนองร้องนั้นจะมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ส่วน คือ 1) เอื้อน 2) คำร้อง 3) ลักขณฉันท์ 4) ลีลา ซึ่งมีรูปแบบเฉพาะแตกต่างกันไปตามบุคคลหรือผู้ร้องและบริบทคือบทเพลง (Simuang, 2018) องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อนำไปผนวกกับทำนองหลักก็จะสามารถประดิษฐ์เป็นทำนองร้องที่มีความไพเราะขึ้นได้ และเพื่อให้ทำนองร้องที่ได้มานั้นมีความไพเราะและได้สุนทรียะตามแบบฉบับของเพลงไทย ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในการสร้างทำนองขับร้องเพลงไทยและสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการสร้างทำนองขับร้องเพลงไทยโดยอาศัยพื้นฐานจากทำนองหลักหรือ “มือฆ้อง” และใช้เพลงกล่อมนารีเถาเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการสร้างทำนองขับร้องเพลงไทยและเพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจได้นำความรู้ไปต่อยอดในแง่มุมอื่น ๆ สามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ที่มีความสนใจต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาการสร้างทำนองขับร้องจากทำนองหลักในเพลงกล่อมนารี เถา โดยใช้หลักการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัย

ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงองค์ความรู้ในการได้มาซึ่งทำนองขับร้องเพลงไทย วิเคราะห์รูปแบบการสร้างทำนองขับร้องเพลงไทยจากทำนองหลักตามทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทย แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัยในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทำนองหลักและเพลงกล่อมนารี เถา 2) เรียบเรียงข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและตรวจสอบอีกครั้งโดยใช้วิธีการแบบสามเส้า 3) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้หลักการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทยและใช้วิธีการเทียบเสียงคำร้องกับเสียงวรรณยุกต์ 4) สรุปข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาการสร้างทำนองขับร้องจากทำนองหลักในเพลงกล่อมนารี เถานั้นใช้รูปแบบการวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์เพลงไทย โดยใช้โครงสร้างบันไดเสียง 5 เสียงหรือกลุ่มเสียงปัญจมูล (Penta - Centric) มาใช้วิเคราะห์ลูกตกตามโครงสร้างของบันไดเสียงเพื่อหาความสัมพันธ์กันระหว่างทำนองหลักกับคำร้อง โดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบและการเรียกชื่อของบันไดเสียงแต่ละชื่อและแบ่งลำดับขั้นของบันไดเสียงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

ตารางที่ 1 ชื่อและลำดับขั้นของบันไดเสียง

ลำดับขั้นของบันไดเสียง / ชื่อเรียกบันไดเสียง	ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4	ขั้นที่ 5	ขั้นที่ 6	ขั้นที่ 7
บันไดเสียง โด	ด	ร	ม	ฟ	ซ	ล	ท
บันไดเสียง เร	ร	ม	ฟ	ซ	ล	ท	ด
บันไดเสียง มี	ม	ฟ	ซ	ล	ท	ด	ร
บันไดเสียง ฟา	ฟ	ซ	ล	ท	ด	ร	ม
บันไดเสียง ซอล	ซ	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ
บันไดเสียง ลา	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ซ
บันไดเสียง ที	ท	ด	ร	ม	ฟ	ซ	ล

ในการวิเคราะห์การสร้างทำนองขับร้องเพลงกล่อมนารี เถา ผู้วิจัยจะวิเคราะห์บทร้องในแต่ละวรรคของคำกลอนและใช้โน้ตเพลงทำนองหลักในส่วนของวรรคเพลงที่ตรงกับคำร้องในบทประพันธ์ซึ่งจะสามารถวิเคราะห์ให้เห็นลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองขับร้องได้ชัดเจน เนื้อร้องเพลงกล่อมนารี เถา มีดังนี้

เพลงกล่อมนารี เถา

3 ชั้น พระแย้มยิ้มพริ้มเพราเย้าหยอก สัพยอกยียวนสรวลสม
พักตร์เจ้าเศร้าสลดอดบรรทม พี่จะกล่อมเอวกลมให้นิทรา
2 ชั้น สายสมรนอนเถิดพี่จะกล่อม เจ้างามจริงพริ้งพร้อมดังเลขา
นวลละอองผ่องพักตร์โสภา ดังจันทราทรงกลดหมดมลทิน
ชั้นเดียว งามเนตรดังเนตรมฤคมาศ งามขนงวงวาดดังคันศิลป์
อรชรอ้อนแอ้นดังกินริน หวังถวิลไม่เว้นวายเอย

(Royal Institute, 2006)

ตารางที่ 2 ทำนองหลักเพลงกล่อมนารี เถา

อัตราจังหวะ 3 ชั้น	**พระแย้มยิ้มพริ้มเพราเย้าหยอก**				**สัพยอกยียวนสรวลสม**			
ทำนองหลัก	- - - ม	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	- ด ร ม	- ซ - ล	- ซ - ล	ล ล - ซ
คำร้อง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองร้อง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองหลัก	- ม์ ม์ ม์	- ซ์ - ร์	ร์ ร์ - ด	ด ด - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท	ท ท - ด	ด ด - ร์
คำร้อง	- - - -	- พระ - แย้ม	- - เออเฮ้อ	- เออเอ่อ - ยิ้ม	- เอิ้งฮือออ	- เฮ้อเออเอ่อ	- - - พริ้ม	-อืออื่อ- เพรา
ทำนองร้อง	- - - -	- ม - ม	- - ร ม	- รด - ดร	- ดล ร ล	- ท ลซ ลด	- - - รม	- รด - - ร
ทำนองหลัก	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ซ - ล	- ซ - ม	ม ม - ร	ร ร - ด
คำร้อง	- - - -	- - - เอ่อ	- - - เออ	เฮ้อเออเอ่อเอ้อ	- - - -	- - - เออ	- - - ฮึเงอ	เออฮะเอิงเง้อ
ทำนองร้อง	- - - -	- - - ด	- - - ร	- ม รด รม	- - - -	- - - ม	- - - ซม	- ร มร ม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

อัตราจังหวะ 3 ชั้น **พระแย้มยิ้มพริ้มเพราเย้าหยอก** **สัพยอกยียวนสรวลสม**

ทำนองหลัก	- ด ร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ล ซ ฟ	ซ ฟ ม ร	ด ล ซ ม	ล ซ ม ร	ซ ม ร ด	ม ร ด ท
คำร้อง	- - เออเอ่อ	- - - เอ้อ	- เฮ้อเออเอ่อเอิง	- - - ฮีเอย	- - - -	- - - เย้า	- เฮ้อเออเอ่อเออ	ฮะเอ่อฮึเออหยอก
ทำนองร้อง	- - - รด	- - - ม	- ม รด รม	- - - ซร	- - - -	- - - ร	- ท ลซ ล	- ทล รท ทล

ทำนองหลัก	ร ล ร ท	ร ม ร ท	ร ล ร ท	ร ม ร ท	ม ร ซ ม	ซ ร ม ท	ร ท ม ร	ม ท ร ล
คำร้อง	- - - เออ	- - - -	- ฮึเอ้อ-เออเอ่อ	- ฮะเอิง - เงย	- - - -	- - - -	- ฮี้อ - สัพ	- - พะยอก
ทำนองร้อง	- - - ท	- - - -	- รท - ลซล	- รท - ท	- - - -	- - - -	- ร - ซม	- - ซ ซม

ทำนองหลัก	- ร - ซ	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ซ	- ม - ร	ร ร - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
คำร้อง	- - - ฮะเออ	- - - เอิง	- - ฮึ เออ	-เอ่อ-ฮะเอ่อ-เอ้ย	- - - -	- - - ฮี้อ	- - ยี	- - - ยวน
ทำนองร้อง	- - - ลซ	- - - ม	- - ซ ม	- ร มร มซ	- - - -	- - - ร	- - - ท	- - - ท

ทำนองหลัก	- ด ร ม	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ม	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล
คำร้อง	- - - -	- - - เออ	- ฮะเอิง - ฮึเออ	- เฮ้อ -เอิงเง้อ	-เออเอ่อ-ฮึเออ	-เฮ้อ-เอ่อเอ้อ	- - - เอ่อ	- - -เออ
ทำนองร้อง	- - - -	- - - ล	- ทล - รล	- ท - ลซล	- ซม - ซม	- ม รท รม	- - - ซ	- - - ล

ทำนองหลัก	- ร̊ - ท	- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท	- ร - ม	- ร - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ
คำร้อง	- - - ฮีเออ	-เออฮะเอิงเง้อ	- เออเอ่อ - เออ	- เฮ้อเอ่อเอย	- - - -	- - - ฮี้อ	- - - สรวล	- ฮี้อ - สม
ทำนองร้อง	- - - รท	- ล ทล ท	- ลซ - ล	- ท ลซ ลท	- - - -	- - - ร	- - - ทล	- ร - ทล

ทำนองหลัก	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
คำร้อง	- ฮี้อ - เออเฮ้อ	- - เออเอ่อ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองร้อง	- ร - ลท	- - ล ซ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

เที่ยวเปลี่ยน **พักตร์เจ้าเศร้าสลดอดบรรทม** **พี่จะกล่อมเอวกลมให้นิทรา**

ทำนองหลัก	- - - ม	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	- ด ร ม	- ซ - ล	- ซ - ล	ล ล - ซ
คำร้อง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองร้อง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	เที่ยวเปลี่ยน	พักตร์เจ้าเศร้าสลดอดบรรทม				พี่จะกล่อมเอวกลมให้นิทรา		
ทำนองหลัก	- มำ มำ มำ	- ซำ - รำ	รำ รำ - ด	ด ด - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท	ท ท - ด	ด ด - รำ
คำร้อง	- - - -	- - - พักตร์	- - เออเฮ้อ	- เออเอ่อ -เจ้า	- เอิ้งฮีเออ	- เฮ้อเออเอ่อเอย	- - - เศร้า	- - ส ลด
ทำนองร้อง	- - - -	- - - มรม	- - ร ม	- รด - ดซ	- ดล ร ล	- ท ลซ ลด	- - - รด	- - ร ด
ทำนองหลัก	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ซ - ล	- ซ - ม	ม ม - ร	ร ร - ด
คำร้อง	- เออ ฮะเออ	- - - เอ่อ	- - - เออ	เฮ้อเออเอ่อเอ้อ	- - - -	- - - เออ	- - - ฮีเงอ	เออฮะเอิงเง้อ
ทำนองร้อง	- ร - มร	- - - ด	- - - ร	- ม รด รม	- - - -	- - - ม	- - - ซม	- ร มร ม
ทำนองหลัก	- ด ร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ล ซ ฟ	ซ ฟ ม ร	ด ล ซ ม	ล ซ ม ร	ซ ม ร ด	ม ร ด ท
คำร้อง	- - - เออเอ่อ	- - - เอ้อ	- เฮ้อเออเอ่อเอิง	- - - ฮีเอย	- - - -	- - - อด	- เฮ้อเออเอ่อเออ	ฮะเอ่อฮืบรรทม
ทำนองร้อง	- - - รด	- - - ม	- ม รด รม	- - - ซร	- - - -	- - - ล	- ท ลซ ล	- ทล รท ทท
ทำนองหลัก	ร ล ร ท	ร ม ร ท	ร ล ร ท	ร ม ร ท	ม ร ซ ม	ซ ร ม ท	ร ท ม ร	ม ท ร ล
คำร้อง	- - - -	- - - -	- ฮีเอ้อ-เออเอ่อ	- ฮะเอิง - เงย	- - - -	- - - -	- ฮี้อ - พี่	- - จะกล่อม
ทำนองร้อง	- - - -	- - - -	- รท - ลซล	- รท - ท	- - - -	- - - -	- ร - ซม	- - ซ ม
ทำนองหลัก	- ร - ซ	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ซ	- ม - ร	ร ร - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
คำร้อง	- - - ฮะเออ	- - - เอิง	- - ฮึ เออ	-เอ่อ-ฮะเอ่อ-เอ้ย	- - - -	- - - ฮี้อ	- - - เอว	- - - กลม
ทำนองร้อง	- - - ลซ	- - - ม	- - ซ ม	- ร มร มซ	- - - -	- - - ร	- - - ลท	- - - ท
ทำนองหลัก	- ด ร ม	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ม	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล
คำร้อง	- - - -	- - - เออ	- ฮะเอิง - ฮีเออ	- เฮ้อ -เอิงเง้อ	-เออเอ่อ-ฮีเออ	-เฮ้อ-เอ่อเอ้อ	- - - เอ่อ	- - -เออ
ทำนองร้อง	- - - -	- - - ล	- ทล - รล	- ท - ลซล	- ซม - ซม	- ม รท รม	- - - ซ	- - - ล
ทำนองหลัก	- รำ - ท	- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท	- ร - ม	- ร - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ
คำร้อง	- - - ฮีเออ	-เออฮะเอิงเง้อ	- เออเอ่อ - เออ	- เฮ้อเอ่อเอย	- - - -	- - - ฮี้อ	- ให้ - นิจ	- อือ - ทรา
ทำนองร้อง	- - - รท	- ล ทล ท	- ลซ - ล	- ท ลซ ลท	- - - -	- - - ร	- ลซ - ลท	- ล - ล
ทำนองหลัก	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
คำร้อง	- - - เฮ้อ	- - เออเอ่อ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองร้อง	- - - ท	- - ล ซ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ทำนองหลักวรรคแรกคือ

- มำ มำ มำ	- ชำ - รำ	รำ รำ - ด	ด ด - ซ
- - - -	- พระ - แย้ม	- - เออเฮ้อ	- เออเอ่อ - ยิ้ม
- - - -	- ม - ม	- - ร ม	- รด - ดร

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏมี คำร้องอยู่จำนวน 3 คำ คือ คำว่า “พระ - แย้ม - ยิ้ม” คำว่า “พระ”เป็นวรรณยุกต์เสียงตรี ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” คำว่า “แย้ม” เป็นวรรณยุกต์เสียงตรี ตรงกับทำนองหลักเสียงเสียง “เร”และคำว่า “ยิ้ม” เป็นวรรณยุกต์เสียงตรี ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” แต่เมื่อวางคำร้องที่มีเสียงเป็นวรรณยุกต์เสียงตรีในตำแหน่งดังกล่าวจะไม่สามารถร้องตามเสียงของทำนองหลักได้จึงจำเป็นที่จะต้องปรับแต่งสำนวนในการขับร้องเพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้องตามหลักภาษาจึงทำให้ทำนองร้องของคำว่า “พระ - แย้ม” ตรงกับเสียง “มี” และคำว่า “ยิ้ม” ตรงกับเสียง “โดเร”

ทำนองหลักวรรคที่สองคือ

ซ ซ - ล	ล ล - ท	ท ท - ด	ด ด - รำ
- เอิ้งฮีเออ	- เฮ้อเออเอ่อเอย	- - - พริ้ม	- อืออื่อ - เพรา
- ดล ร ล	- ท ลซ ลด	- - - รม	- รด - - ร

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ คำว่า “พริ้ม - เพรา” คำว่า “พริ้ม” เป็นวรรณยุกต์เสียงตรี ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “โด” คำว่า “เพรา” เป็นวรรณยุกต์เสียงสามัญ ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ร” เมื่อวางคำร้องในตำแหน่งดังกล่าวปรากฏว่าคำว่า “พริ้ม” ต้องปรับสำนวนในการขับร้องทำให้ทำนองร้องของคำว่า “พริ้ม” ตรงกับเสียง “เรมี” ส่วนคำว่า “เพรา” นั้นเป็นวรรณยุกต์เสียงสามัญสามารถร้องตามเสียงของทำนองหลักได้โดยอย่างกลมกลืน

ทำนองหลักวรรคที่หกคือ

ด ล ซ ม	ล ซ ม ร	รำ รำ - ด	ม ร ด ท
- - - -	- - - เย้า	- เฮ้อเออเอ่อเออ	ฮะเอ่อฮีเออหยอก
- - - -	- - - ร	- ท ลซ ล	- ทล รท ทล

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ คำว่า “เย้า - หยอก” คำว่า “เย้า” เป็นวรรณยุกต์เสียงตรี ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “หยอก” เป็นวรรณยุกต์เสียงเอก ตรงกับทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าคำว่า “เย้า” ซึ่งเป็นวรรณยุกต์เสียงตรีตรงกับเสียงของทำนองหลักคือเสียง “เร” สามารถร้องได้โดยที่ไม่ต้องปรับสำนวนในการขับร้อง และคำว่า “หยอก” เป็นวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับเสียงของทำนองหลักคือเสียง “ที” เช่นเดียวกันแต่ลักษณะคำเป็นคำตายจึงต้องมีการหยุดคำเพื่อให้ได้ความหมายสำนวนการขับร้องจึงต้องใส่เอื้อนต่อท้ายเพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้องคือ “หยอก-อือ” จึงทำให้ทำนองร้องตรงกับเสียง “ทีลา” ซึ่งก็ใกล้เคียงกับทำนองหลักคือเสียง “ที”

ทำนองหลักวรรคที่แปดคือ

ม ร ช ม	ช ร ม ท	ร ท ม ร	ม ท ร ล
- - - -	- - - -	- ฮื้อ - สัพ	- - พะยอก
- - - -	- - - -	- ร - ชม	- - ช ชม

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 2 คำคือ “สัพยอก” (อ่านว่า สับ-พะ-ยอก) คำว่า “สัพ” เป็นวรรณยุกต์เสียงเอก ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “พะยอก” เป็นวรรณยุกต์เสียงโท ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ทีเรลา” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าคำว่า “สัพ” ไม่สามารถร้องตามเสียงของทำนองหลักที่เป็นเสียง “เร” ได้จึงต้องปรับทำนองร้องให้อยู่ในเสียง “ซอลมี” และคำว่า “พะยอก” ซึ่งเป็นวรรณยุกต์เสียงโท ไม่สามารถร้องตามเสียงทำนองหลักได้จึงต้องปรับทำนองร้องให้อยู่ในเสียง “ซอล - ซอลมี” จึงจะได้ความหมายของคำ

ทำนองหลักวรรคที่สิบคือ

- ร - ม	- ร - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ
- - - -	- - - -	- - - สรวล	- ฮื้อ - สม
- - - -	- - - -	- - - ทล	- ร - ทล

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “ยี-ยวน” คำว่า “ยี” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “ยวน” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าคำว่า “ยี” ต้องปรับทำนองร้องให้ตรงกับเสียง “ที” ส่วนคำว่า “ยวน” ทำนองร้องตรงกับเสียงของทำนองหลักคือ “ที” จึงสามารถร้องได้โดยที่ไม่ต้องปรับทำนองในการร้อง

ทำนองหลักวรรคที่สิบสี่คือ

- ร - ม	- ร - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ
- - - -	- - - ฮื้อ	- - - สรวล	- ฮื้อ - สม
- - - -	- - - ร	- - - ทล	- ร - ทล

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “สรวล - สม” คำว่า “สรวล” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “สม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าคำว่า “สรวล” เมื่อร้องตามเสียงของทำนองหลักจะออกเสียง “ซ๊วน” จึงต้องใส่โน้ตเสียง “ทีลา” เพื่อให้ได้เสียงที่ใกล้เคียงกับคำว่า “สรวล” ส่วนคำว่า “สม” นั้นมีการเพิ่มเสียงเอื้อนเติมไปอีก 2 ห้องเพลงเนื่องจากเป็นส่วนท้ายของประโยคเพลง ที่วงดนตรีจะต้องรับจึงสามารถขยายทำนองออกไปให้เสียงลูกตกลงเสียงเดียวกับคำว่า “สม” ได้ โดยคำว่า “สม” ตรงกับทำนองร้องเสียง “ทีลา” และมีเอื้อนต่อท้ายประโยคคือ /-ร-ลท/--ลซ/ จึงทำให้เสียงของคำว่า “สม” ตรงตามเสียงลูกตกท้ายห้องเพลงคือเสียง “ซอล”

ทำนองหลักเทียวเปลี่ยนวรรคแรก

- มำ มำ มำ	- ซำ - รำ	รำ รำ - ด	ด ด - ซ
- - - -	- - - พักตร์	- - เออเฮ้อ	- เออเอ่อ - เจ้า
- - - -	- - - มรม	- - ร ม	- รด - ดซ

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏ คำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “พักตร์ - เจ้า” คำว่า “พักตร์” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงตรี ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “เจ้า” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโท ตรงกับทำนองหลักเสียง “ซอล” เมื่อวางคำร้องตามตำแหน่งของทำนองหลักแล้วไม่สามารถร้องตามเสียงของทำนองหลักได้จำเป็นที่จะต้องปรับทำนองร้องเพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้อง จึงทำให้คำว่า “พักตร์” จะตรงกับเสียง “มีเรมี” และคำว่า “เจ้า” จะตรงกับเสียง “โดซอล”

ทำนองหลักเทียวเปลี่ยนวรรคที่สอง

ซ ซ - ล	ล ล - ท	ท ท - ด	ด ด - รำ
- เอิ้งฮีเออ	- เฮ้อเออเอ่อเอย	- - - เศร้า	- - ส ลด
- ดล ร ล	- ท ลซ ลด	- - ร ม	- - ร ด

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏ คำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือคำว่า “เศร้า - สลด” คำว่า “เศร้า” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโท ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “โด” คำว่า “สลด” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอก ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” เมื่อวางคำร้องตามตำแหน่งของทำนองหลักแล้วปรากฏว่าคำว่า “เศร้า” มีทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลักคือเสียง “โด” ซึ่งเมื่อวางคำร้องแล้วตรงกับทำนองร้องเสียง “เรโด” ส่วนคำว่า “สลด” นั้นเมื่อวางในตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” แล้วไม่สามารถร้องได้ตรงตามเสียงของทำนองหลักได้จึงต้องปรับให้ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์คือ “เรโด” จึงจะได้ความหมายที่ถูกต้อง

ทำนองหลักเทียวเปลี่ยนวรรคที่หก

ด ล ซ ม	ล ซ ม ร	ซ ม ร ด	ม ร ด ท
- - - -	- - - อด	- เฮ้อเออเอ่อเออ	ฮะเอ่อฮีบรรทม
- - - -	- - - ล	- ท ลซ ล	- ทล รท ทท

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏ คำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “อด - บรรทม” คำว่า “อด” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอก ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “บรรทม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญ ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องตามตำแหน่งของทำนองหลักปรากฏว่าคำว่า “อด” ไม่สามารถร้องตามเสียงทำนองหลักได้ต้องปรับทำนองขับร้องให้เป็นเสียง “ลา” เพื่อให้ได้ตามเสียงวรรณยุกต์และได้ความหมายของคำ ส่วนคำว่า “บรรทม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญจึงสามารถเข้ากับทำนองหลักได้อย่างกลมกลืนไม่ต้องปรับทำนองในการขับร้อง

ทำนองหลักเทียวเปลี่ยนวรรคที่แปด

ม ร ซ ม	ซ ร ม ท	ร ท ม ร	ม ท ร ล
- - - -	- - - -	- ฮื้อ - พี่	- - จะกล่อม
- - - -	- - - -	- ร - ซม	- - ซ ม

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “พี่ - จะกล่อม” คำว่า “พี่” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “จะกล่อม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่าคำว่า “พี่” ไม่สามารถร้องตามเสียงของทำนองหลักได้ เพราะจะทำให้ความหมายของคำเพี้ยนไปจึงต้องปรับทำนองร้องโดยใช้เสียง “ซอลมี” และคำว่า “จะกล่อม” ก็ใช้เสียง “ซอลมี” เช่นเดียวกัน

ทำนองหลักเที่ยวเปลี่ยนวรรคที่สิบ

- ม - ร	ร ร - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
- - - -	- - - ฮื้อ	- - - เอว	- - - กลม
- - - -	- - - ร	- - - ลท	- - - ท

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “เอว - กลม” คำว่า “เอว” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “กลม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องคำว่า “เอว” สามารถร้องให้ตรงตามเสียงของทำนองหลักได้ แต่เพื่อความสละสลวยของคำจึงเพิ่มโน้ตเสียงที เพื่อความชัดเจนของคำเป็น “ลาที” และคำว่า “กลม” นั้นสามารถร้องตามเสียงของทำนองหลักโดยที่ไม่ต้องปรับทำนองร้อง

ทำนองหลักเที่ยวเปลี่ยนวรรคที่สิบสี่

- ร - ม	- ร - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ
- - - -	- - - ฮื้อ	- ให้ - นิจ	- อือ - ทรา
- - - -	- - - ร	- ลซ - ลท	- ล - ล

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 3 คำคือ “ให้ - นิท - ทรา” คำว่า “ให้” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโท ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” คำว่า “นิท” เป็นวรรณยุกต์เสียงตรีตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” คำว่า “ทรา” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าคำว่า “ให้” ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทต้องปรับทำนองร้องเพื่อให้ได้ความหมายของคำโดยใช้เสียง “ลาซอล” เช่นเดียวกันกับคำว่า “นิจ” มีเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีต้องปรับทำนองร้องโดยใช้เสียง “ลาที” ส่วน คำว่า “ทรา” นั้นมีการเพิ่มเสียงเอื้อนเติมไปอีก 2 ห้องเพลงเนื่องจากเป็นส่วนท้ายของประโยคเพลงที่วงดนตรีจะต้องรับจึงสามารถขยายทำนองออกไปให้เสียงลูกตกลงเสียงเดียวกับคำว่า “ทรา” ได้ โดยคำว่า “ทรา” ตรงกับทำนองร้องเสียง “ลา” และมีเอื้อนต่อท้ายประโยคคือ /-ร-ลท/--ลซ/ จึงทำให้เสียงของคำว่า “ทรา” ตรงตามเสียงลูกตกท้ายห้องเพลงคือเสียง “ซอล”

อัตราจังหวะ 2 ชั้น **สายสมรนอนเถิดพี่จะกล่อม** **เจ้างามจริงพริ้งพร้อมดังเลขา**

ทำนองหลัก	- - - ม	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	- ม - ร	- ด - ซ	- - ล ท	- ด - ร
คำร้อง	- - - -	- - - เออ	- - - เฮ้อ	- เออฮะเอิงเงย	- - - สาย	- - - สมร	- - - นอน	- - - เถิด
ทำนองร้อง	- - - -	- - - ซ	- - - ล	- ซ ลซ ซ	- - - ดร	- - - ดซ	- - - ร	- - - รด

ทำนองหลัก	- - - ด	- ด - ด	- ด - ร	ร ร - ด	- ม - ซ	- ม - ร	ร ร - ด	ด ด - ท
คำร้อง	- - - เออ	- - - เอ่อ	- - - เออ	ฮะเอิง - เหง่อ	- - - เอิง	- - ฮึเออ	- ฮะเอย - พี่	- - จะกล่อม
ทำนองร้อง	- - - ร	- - - ด	- - - ร	ม ร - ด	- - - รม	- - ซ ร	- มร - - ร	- ซ ท ล

ทำนองหลัก	- - - ท	- ท - ท	- ม - ร	- ท - ล	- ร - ท	- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
คำร้อง	- - - เฮอ	- - - -	- เจ้า - งาม	- - - จริง	- - - -	- - - -	- - - พริ้ง	- - - พร้อม
ทำนองร้อง	- - - ท	- - - -	- ซม - ซ	- - - ซ	- - - -	- - - -	- - - รท	- - - ร

ทำนองหลัก	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล	- ร - ซ	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ซ
คำร้อง	- - - เออ	- - - เออ	- เฮ้อเออเอ่อเออ	- เออ - เอย	- - - -	- - - -	- ดัง - เล	- - - ขา
ทำนองร้อง	- - - ท	- - - ม	- ม รด ม	- ซ - ล	- - - -	- - - -	- ล - ล	- - - ลร

ทำนองหลัก	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
คำร้อง	- - เออเฮ้อ	เออเอ่อ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองร้อง	- - ลท	ลซ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

อัตราจังหวะ 2 ชั้น **นวลละอองผ่องพักตร์โสภา** **ดังจันทราทรงกลดหมดมลทิน**

ทำนองหลัก	- - - ม	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	- ม - ร	- ด - ซ	- - ล ท	- ด - ร
คำร้อง	- - - -	- - - เออ	- - - เฮ้อ	- เออฮะเอิงเงย	- - - นวล	- - ละออง	- - - ผ่อง	- - พักตร์
ทำนองร้อง	- - - -	- - - ซ	- - - ล	- ซ ลซ ซ	- - - ด	- - - ดด	- - - ด	- - - รม

ทำนองหลัก	- - - ด	- ด - ด	- ด - ร	ร ร - ด	- ม - ซ	- ม - ร	ร ร - ด	ด ด - ท
คำร้อง	- - - เออ	- - - เอ่อ	- - - เออ	ฮะเอิง - เหง่อ	- - - เอิง	- - ฮึเออ	ฮะเอย - โส	- - - ภา
ทำนองร้อง	- - - ร	- - - ด	- - - ร	ม ร - ด	- - - รม	- - ซ ร	- มร - ทร	- - - ท

อัตราจังหวะ 2 ชั้น นวลละอองผ่องพักตร์โสภา ดังจันทราทรงกลดหมดมลทิน

ทำนองหลัก	- - - ท	- ท - ท	- ม - ร	- ท - ล	- ร - ท	- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
คำร้อง	- - - -	- - - -	- ดัง - จัน	- - - ทรา	- - - -	- - - -	- - - ทรง	- - - กรด
ทำนองร้อง	- - - -	- - - -	- ซ - ซ	- - - ซ	- - - -	- - - -	- - - ลท	- - - ทล

ทำนองหลัก	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล	- ร - ซ	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ซ
คำร้อง	- - - เออ	- - - เออ	- เฮ้อเออเอ่อเออ	- เออ - เอย	- - - -	- - - -	- - - หมด	- - - มลทิน
ทำนองร้อง	- - - ท	- - - ม	- ม รด ม	- ซ - ล	- - - -	- - - -	- - - ลซ	- - - ลล

ทำนองหลัก	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
คำร้อง	- - เออเฮ้อ	เออเอ่อ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ทำนองร้อง	- - ลท	ลซ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ทำนองหลักวรรคที่สองคือ

- ม - ร	- ด - ซ	- - ล ท	- ด - ร
- - - สาย	- - - สมร	- - - นอน	- - - เถิด
- - - ดร	- - - ดซ	- - - ร	- - - รด

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏมี คำร้องอยู่จำนวน 4 คำ คือ คำว่า “สาย - สมร - นอน - เถิด” คำว่า “สาย” เป็นวรรณยุกต์เสียงจัตวา ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “สมร” เป็นวรรณยุกต์เสียงจัตวา ตรงกับทำนองหลักเสียงเสียง “ซอล”คำว่า “นอน” เป็นวรรณยุกต์เสียงสามัญ ตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” และคำว่า “เถิด” เป็นวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” เมื่อวางคำร้องคำว่า “สาย” มีการผันเสียงของคำร้องจึงต้องใช้โน้ต “โดเร” เพื่อให้กลมกลืนกับคำว่าสายที่มีการผันเสียงขึ้นสูงเวลาออกเสียงเช่นเดียวกันกับคำว่า “สมร” เมื่อออกเสียงจะต้องผันเสียงขึ้นจึงทำให้ต้องใช้โน้ต “โดซอล” เพื่อให้ได้ความหมายของคำชัดเจนที่สุด ส่วนคำว่า “นอน” นั้นต้องใช้เสียง “เร” เนื่องจากถูกบังคับเสียงจากหางเสียงของคำว่า “สมร” ส่วนคำว่า “เถิด” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกจึงต้องปรับทำนองการร้องเพื่อให้สามารถสื่อความหมายของคำได้จึงต้องใช้โน้ตเสียง “เรโด” แต่ไปลงเสียงทำนองหลักในห้องเพลงถัดไปโดยใช้เสียง “เออ” เพื่อให้ตรงกับทำนองหลักห้องสุดท้ายของวรรคที่สอง

ทำนองหลักวรรคที่สี่คือ

- ม - ซ	- ม - ร	ร ร - ด	ด ด - ท
- - - เอิง	- - ฮึเออ	- ฮะเอย - พี่	- - จะกล่อม
- - - รม	- - ซ ร	- มร - - ร	- ซ ท ล

เป็นวรรคที่เปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) เป็นบันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 3 คำคือ “พี่-จะกล่อม” คำว่า “พี่” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “โด” และคำว่า “จะกล่อม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องแล้วต้องปรับทำนองร้องเพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ถูกต้องคือ “พี่” ใช้โน้ตเสียง “เร” แล้วเอื้อนเสียงไปตกห้องเพลงถัดไปในเสียง “ซอล” จะได้คำว่า “พี่” และคำว่าจะกล่อมใช้โน้ตเพลงเสียง “ทีลา” แล้วเอื้อนเสียงไปตกในห้องเพลงถัดไปในเสียง “ที”

ทำนองหลักวรรคที่ห้าคือ

- - - ท	- ท - ท	- ม - ร	- ท - ล
- - - เฮอ	- - - -	- เจ้า - งาม	- - - จริง
- - - ท	- - - -	- ซม - ซ	- - - ซ

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 3 คำ คือ “เจ้า-งาม-จริง” คำว่า “เจ้า” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “มี” คำว่า “งาม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” และคำว่า “จริง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่า คำว่า “เจ้า” ใช้โน้ตเสียง “ซอลมี” คำว่า “งาม” ใช้โน้ตเสียง “ซอล” และคำว่า “จริง” ใช้โน้ตเสียง “ซอล” ซึ่งไม่ตรงกับทำนองหลัก เพราะถ้าร้องตามเสียงของทำนองหลักเสียงร้องที่ปรากฏออกมาจะไม่สละสลวยจึงต้องประดิษฐ์คำให้ชัด

ทำนองหลักวรรคที่หกคือ

- ร - ท	- ท - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
- - - -	- - - -	- - - พริ้ง	- - - พร้อม
- - - -	- - - -	- - - รท	- - - ร

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “พริ้ง - พร้อม” คำว่า “พริ้ง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “พร้อม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคร้องปรากฏว่า “พริ้ง” ใช้โน้ตเสียง “เรที” คำว่า “พร้อม” ใช้โน้ตเสียง “เร” ซึ่งไม่ตรงกับทำนองหลัก เหตุเพราะถ้าร้องตามเสียงทำนองหลักจะไม่ได้ความหมายของคำ จึงต้องปรับทำนองร้องให้เข้ากับเสียงของวรรณยุกต์

ทำนองหลักวรรคที่แปดคือ

- ร - ซ	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ซ
- - - -	- - - -	- ดัง - เล	- - - ขา
- - - -	- - - -	- ล - ล	- - ลร

ตรงกับบันไดเสียง “ซอล” คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 3 คำ คือ “ดัง - เล - ขา” คำว่า “ดัง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “เล” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” และคำว่า “ขา” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่าทั้ง 3 คำไม่ตรงกับเสียงของทำนองหลักด้วยเพราะเสียงของ

วรรณยุกต์เป็นตัวบังคับไว้หากร้องตามเสียงของทำนองหลักความหมายจะเปลี่ยนไปจึงต้องปรับทำนองร้องเพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ชัดเจน

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่สอง

- ม - ร	- ด - ซ	- - ล ท	- ด - ร
- - - นวล	- - ละออง	- - - ผ่อง	- - พักตร์
- - - ด	- - - ดด	- - - ด	- - - รม

ตรงกับบันไดเสียงโด คือ ดรม X ซล X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 4 คำ คือ “นวล - ละออง - ผ่อง - พักตร์” คำว่า “นวล” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “ละออง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” คำว่า “ผ่อง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” และคำว่า “พักตร์” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่าต้องปรับทำนองร้องให้กลมกลืนกับเสียงวรรณยุกต์เพื่อให้ได้ความหมายของคำ จึงทำให้คำว่า “นวล” ใช้โน้ตเสียง “โด” คำว่า “ละออง” ใช้โน้ตเสียง “โดโด” คำว่า “ผ่อง” ใช้โน้ตเสียง “โด” และคำว่า “พักตร์” ใช้โน้ตเสียง “เรมี” แล้วจึงไปลงเสียง “เร” ในห้องเพลงถัดไปเพื่อให้ตรงตามทำนองลูกตกของทำนองหลัก

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่สี่

- ม - ซ	- ม - ร	ร ร - ด	ด ด - ท
- - - เอิง	- - ฮึเออ	ฮะเอย - โส	- - - ภา
- - - รม	- - ซ ร	- มร - ทร	- - - ท

เป็นวรรคที่เปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) เป็นบันไดเสียงซอล (ซลท X รม X)ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “โส - ภา” คำว่า “โส” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาอยู่ในตำแหน่งทำนองหลักเสียง “โด” คำว่า “ภา” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องคำว่า “โส” ต้อง ผันเสียงเพื่อให้ได้ความหมายตามคำจึงใช้โน้ตเสียง “ทีเร” ส่วนคำว่า “ภา” เป็นวรรณยุกต์เสียงสามัญซึ่งเป็นเสียงเดียวกับเสียงลูกตกจึงสามารถร้องตามเสียงทำนองหลักได้โดยที่ไม่ต้องปรับทำนองร้อง

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่ห้า

- - - ท	- ท - ท	- ม -ร	- ท - ล
- - - -	- - - -	- ดัง - จัน	- - - ทรา
- - - -	- - - -	- ซ - ซ	- - - ซ

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องจำนวน 3 คำ คือ “ดัง - จัน - ทรา”

คำว่า “ดัง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “มี” คำว่า “จัน” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” และคำว่า “ทรา” เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญเช่นเดียวกันตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” แต่ปรากฏว่าทั้ง 3 คำมีทำนองร้องที่ไม่ตรงกับทำนองหลักโดยทั้ง 3 คำใช้โน้ตเสียง “ซอล” ทั้งหมดอันเนื่องมาจากผู้แต่งต้องการให้คำร้องเกิดความสละสลวยน่าฟังจึงได้ปรับทำนองร้องเพื่อให้ความหมายของคำชัดเจนและถูกต้องตามอารมณ์เพลงทั้ง 3 คำจึงมีเสียงไม่ตรงกับทำนองหลักดังกล่าว

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่หก

- ร - ท	- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
- - - -	- - - -	- - - ทรง	- - - กรด
- - - -	- - - -	- - - ลท	- - - ทล

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ คือ “ทรง - กลด” คำว่า “ทรง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “กลด” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องตามตำแหน่งของทำนองหลักแล้วปรากฏว่าทั้ง 2 คำไม่ตรงกับเสียงของทำนองหลักโดย “ทรง” ใช้โน้ตเสียง “ลาที” และคำว่า “กลด” ใช้โน้ตเสียง “ทล” เพราะหากร้องตามเสียงของทำนองหลักจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปจึงต้องปรับทำนองร้องเพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ชัดเจน

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่แปด

- ร - ซ	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ซ
- - - -	- - - -	- - - หมด	- - - มลทิน
- - - -	- - - -	- - - ลซ	- - - ลล

ตรงกับบันไดเสียง “ซอล” คือ ซลท X รม X ปรากฏมีคำร้องอยู่จำนวน 3 คำ คือ “หมด - มล - ทิน” คำว่า “หมด” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” คำว่า “มล” เป็นวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” และคำว่า “ทิน” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” แต่เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่าเสียงของทำนองขับร้องไม่ตรงกับเสียงของทำนองหลักเพราะหากร้องตามเสียงของทำนองหลักจะทำให้ผิดความหมายของคำจึงต้องปรับทำนองการขับร้องเพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ชัดเจน

อัตราจังหวะชั้นเดียว **งามเนตรดังเนตรมฤคมาศ** **งามขนงวงวาดดังคันศิลป์**

ทำนองหลัก	- ซ ซ ซ	- ซ - -	ม ร ด ท	ล ท ด ร	- ด ด ด	- ท - ด	- ม - ร	- ด - ท
คำร้อง	- - - -	- - - -	- งาม - เนตร	- ดัง - เนตร	- เฮ้อ-เออ	-เอ่อ -เออ	- เอย - -	- มฤค-มาศ
ทำนองร้อง	- - - -	- - - -	- ด - ดท	- ด - รด	- ร - ด	- ท - ด	- ร - -	- ทร ท ท

ทำนองหลัก	- - - -	- ร - ล	- - ท ล	- ท ท ท	- ด ร ม	ร ม ซ ล	ท ล ซ ม	ซ ล - ซ
คำร้อง	- - - งาม	- - - ขนง	- - - วง	- วาด - เออ	-- -เอ่อเออ	-เอ่อ -เอย	- - ดังคัน	- ศิลป์ เออเฮ้อเอ่อ
ทำนองร้อง	ลซ - - ซ	- - - ซซ	- ร - ล	- ลซ ซ	- - ร ม	- ซ - ล	- - - ลล	ลร-ลทลซ

เที่ยวเปลี่ยนชั้นเดียว **อรชรอ้อนแอ้นดังกินริน** **หวังถวิลไม่เว้นวายเอย**

ทำนองหลัก	- ซ ซ ซ	- ซ - -	ม ร ด ท	ล ท ด ร	- ด ด ด	- ท - ด	- ม - ร	- ด - ท
คำร้อง	- - - -	- - - -	- ออ - รชร	- อ้อน - แอ้น	- เฮ้อ-เออ	-เอ่อ -เออ	- เอย - -	ดังกิน-ริน
ทำนองร้อง	- - - -	- - - -	- ด ด ด	- รด - รด	- ร - ด	- ท - ด	- ร - -	ท ท ท ท

ทำนองหลัก	- - - -	- ร - ล	- - ท ล	- ท ท ท	- ด ร ม	ร ม ซ ล	ท ล ซ ม	ซ ล - ซ
คำร้อง	- - - หวัง	- - - ถวิล	- - - ไม่	- เว้น - เออ	- -เอ่อเออ	-เอ่อ -เอย	- - - -	วายเอยเออเฮ้อเอ่อ
ทำนองร้อง	- - - ซล	- - - ซซ	- ร - ลซ	- ลท - ล	- - ร ม	- ซ - ล	- - - -	ล ล -ลทลซ

ทำนองหลักวรรคที่หนึ่งคือ

- ซ ซ ซ	- ซ - -	ม ร ด ท	ล ท ด ร
- - - -	- - - -	- งาม - เนตร	- ดัง - เนตร
- - - -	- - - -	- ด - ดท	- ด - รด

ตรงกับบันไดเสียง “โด” คือ ดรม X ซล X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 4 คำ คือ “งาม - เนตร - ดัง - เนตร” คำว่า “งาม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” คำว่า “เนตร” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” คำว่า “ดัง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” คำว่า “เนตร” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าทั้ง 4 คำ ไม่ตรงตามเสียงของทำนองหลักเนื่องจากต้องปรับทำนองร้องให้ตรงตามเสียงของวรรณยุกต์เพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ชัดเจน

ทำนองหลักวรรคที่สองคือ

- ด ด ด	- ท - ด	- ม - ร	- ด - ท
- เฮ้อ - เออ	- เอ่อ - เออ	- เอย - -	- มฤค - มาศ
- ร - ด	- ท - ด	- ร - -	- ทร ท ท

เป็นวรรคที่เปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) เป็นบันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) ปรากฏคำร้องอยู่ 1 คำ 4 พยางค์คือ “มฤคมาศ (มะ - รึก -คะ - มาด)” ปรากฏอยู่ในห้องสุดท้ายของวรรคเพลงเป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “โดที” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าตรงตามเสียงของทำนองหลักในคำว่า “มาศ” ซึ่งใช้โน้ตเสียง “ที”

ทำนองหลักวรรคสามคือ

- - - -	- ร - ล	- - ท ล	- ท ท ท
- - - งาม	- - - ขนง	- - - วง	- วาด - เออ
ลซ - - ซ	- - - ซซ	- ร - ล	- ลซ ซ

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏ คำร้องจำนวน 4 คำ คือ “งาม-ขนง-วง-วาด” คำว่า “งาม” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตำแหน่งทำนองหลักไม่ปรากฏเสียงตัวโน้ต คำว่า “ขนง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “วง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” และคำว่า “วาด” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่ามี 3 คำไม่ตรงตามเสียงของทำนองหลัก แต่คำว่า “วง” ตรงเสียงของทำนองหลักเสียง “ลา”

ทำนองหลักวรรคที่สี่คือ

- ด ร ม	ร ม ซ ล	ท ล ซ ม	ซ ล - ซ
- - - เอ่อเออ	- เอ่อ - เอย	- - ดังคัน	- ศิลป์ เออเฮ้อเอ่อ
- - ร ม	- ซ - ล	- - ลล	ลร - ลทลซ

ตรงกับบันไดเสียงซอลคือ ซลท X รม X ปรากฏ คำร้องอยู่ 3 คำบริเวณห้องเพลงที่สามและสี่ของวรรคเพลงคือ “ดัง-คัน-ศิลป์” คำว่า “ดัง”เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” คำว่า “คัน” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “มี” และคำว่าศิลป์เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่าไม่ตรงตามเสียงของทำนองหลัก

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่หนึ่ง

- ซ ซ ซ	- ซ - -	ม ร ด ท	ล ท ด ร
- - - -	- - - -	- ออ - รซร	- อ้อน - แอ้น
- - - -	- - - -	- ด ด ด	- รด - รด

ตรงกับบันไดเสียง “โด” คือ ดรม X ซล X ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 3 คำคือ “อรซร - อ้อน - แอ้น” คำว่า “อรซร” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เรโดที” คำว่า “อ้อน” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” และคำว่า “แอ้น” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “เร” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าทั้ง 3 คำไม่ตรงตามเสียงของทำนองหลักเนื่องจากต้องปรับทำนองร้องให้ตรงตามเสียงของวรรณยุกต์เพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ชัดเจน

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่สอง

- ด ด ด	- ท - ด	- ม - ร	- ด - ท
- เฮ้อ - เออ	- เอ่อ - เออ	- เอย - -	ดังกิน - ริน
- ร - ด	- ท - ด	- ร - -	ท ท ท ท

เป็นวรรคที่เปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) เป็นบันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) ปรากฏคำร้องอยู่จำนวน 2 คำ 4 พยางค์ คือ “ดัง - กินริน (ดัง - กิน - นะ - ริน) ปรากฏอยู่ท้ายห้องของวรรคเพลงคำว่า “ดัง” เป็นวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “โด” คำว่า “กินริน” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” ปรากฏคำที่ตรงกับเสียงทำนองหลักคือ “กินริน” โดยใช้โน้ตเสียง “ที”

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่สาม

- - - -	- ร - ล	- - ท ล	- ท ท ท
- - - หวัง	- - - ถวิล	- - - ไม่	- เว้น - เออ
- - - ซล	- - - ซซ	- ร - ลซ	- ลท - ล

ตรงกับบันไดเสียงซอล คือ ซลท X รม X ปรากฏ คำร้องอยู่จำนวน 4 คำ คือ “หวัง-ถวิล-ไม่-เว้น” คำว่า “หวัง” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตำแหน่งทำนองหลักไม่ปรากฏเสียงตัวโน้ต คำว่า “ถวิล” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “ไม่” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงโทตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” คำว่า “เว้น” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ที” เมื่อวางคำร้องปรากฏว่าไม่ตรงตามเสียงของทำนองหลัก

เที่ยวเปลี่ยนทำนองหลักวรรคที่สี่

- ด ร ม	ร ม ซ ล	ท ล ซ ม	ซ ล - ซ
- - เอ่อเออ	- เอ่อ - เอย	- - - -	วายเอยเออเฮ้อเอ่อ
- - ร ม	- ซ - ล	- - - -	ล ล - ลทลซ

ตรงกับบันไดเสียงซอลคือ ซลท X รม X ปรากฏ คำร้องอยู่ 2 คำ บริเวณห้องที่สี่ของวรรคเพลงคือคำว่า “วายเอย” คำว่า “วาย” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ซอล” คำว่า “เอย” เป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญตรงกับตำแหน่งทำนองหลักเสียง “ลา” เมื่อวางคำร้องแล้วปรากฏว่าไม่ตรงกับเสียงของทำนองหลัก

สรุปผลและอภิปรายผล

การสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทยผู้วิจัยทำการสรุปตามวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทย ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์พบว่านอกจากบันไดเสียงของทำนองดนตรีแล้วเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องก็เป็นส่วนสำคัญในการสร้างทำนองขับร้องเพลงไทยด้วยเช่นกัน ซึ่งรูปแบบของเสียงวรรณยุกต์มีด้วยกันทั้งหมด 5 เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา เสียงต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อรูปแบบของการขับร้อง การปั้นคำ หรือการผันเสียง ซึ่งถ้าหากว่าขับร้องโดยยึดเสียงตัวโน้ตจากทำนองหลักเป็นเกณฑ์โดยที่ไม่คำนึงถึงเสียงของวรรณยุกต์จะทำให้เสียงที่ขับร้องนั้นมีความหมายผิดเพี้ยนไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียง

จากการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียง จากคำร้องในเพลงกล่อมนารี เถา และบันไดเสียง พบว่ามีบันไดเสียงอยู่ 2 บันไดเสียงคือ บันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) และบันไดเสียงโด (ดรม X ซล X) ปรากฏคำที่มีเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญจำนวน 20 คำ คือ เพรา ยี ยวน บรรทม จะ เอว กลม นิทรา นอน งาม จริง ดัง นวลละออง จันทรา ทรง มลทิน อรชร กินริน วายและเอย ปรากฏเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกจำนวน 7 คำคือ สัพ สลด อด กล่อม ผ่อง กลดและหมด ปรากฏเสียงวรรณยุกต์เสียงโทจำนวน 10 คำคือ ยอก เจ้า เศร้า พี่ ให้ เนตร มฤคมาศ วงวาด อ้อนแอ้นและไม่ ปรากฏเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีจำนวน 7 คำคือ พระ แย้ม ยิ้ม พริ้ม เย้า พักตร์และเว้น ปรากฏเสียงวรรณยุกต์เสียงจัตวาจำนวน 14 คำคือ หยอก สรวล สมสาย สมร เถิด พริ้ง พร้อม เลขา โสภา ขนง คันศิลป์ หวังและถวิล

เสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียงในเพลงกล่อมนารี เถา เมื่อนำมาเทียบเคียงกับเสียงทำนองหลักปรากฏว่าในบันไดเสียงซอล (ซลท X รม X) พบว่าคำร้องที่มีเสียงวรรณยุกต์เสียงสามัญและเสียงจัตวาสามารถสร้างทำนองร้องได้ตรงกับทำนองหลัก ส่วนเสียงวรรณยุกต์อื่นเมื่อร้องแล้วต้องมีเอื้อนต่อจากคำร้องเพื่อให้ตรงกับเสียงของทำนองหลัก เช่น

- ม - ร	- ด - ซ	- - ล ท	- ด - ร
- - - สาย	- - - สมร	- - - นอน	- - - เถิด
- - - ดร	- - - ดซ	- - - ร	- - - รด

“สายสมรนอนเถิด” คำว่า “เถิด” อยู่ตรงกับเสียงทำนองหลักเสียง “เร” แต่คำร้องคำว่าเถิดใช้โน้ตเสียง “เรโด” ซึ่งไม่ตรงกับทำนองหลัก ต้องเอื้อนต่อจากคำร้องไปปรากฏเป็นเสียง “เร” อยู่ในห้องเพลงถัดไปเพื่อให้เสียงตรงกับทำนองหลัก ท่อนนี้จึงต้องร้องให้ครบว่า “สายสมรนอนเถิด..เออ” จึงจะตรงกับทำนองหลักซึ่งตรงกับ จตุพร สีม่วง กล่าวว่า “สำนวนทำนองเอื้อนที่แสดงความสัมพันธ์กับทำนองหลัก ผู้ขับร้องสามารถที่จะพลิกแพลงการดำเนินทำนองให้มีหนทางแตกต่างออกไปได้หลายรูปแบบ ซึ่งมีเหตุปัจจัยการผันแปรของทำนองขับร้องในทางปฏิบัติจริง คือ การนำคำร้องมาบรรจุในทำนองด้วย” (Simuang, 2018) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการสร้างทำนองคำร้องในเพลงไทยจึงต้องยึดเสียงของวรรณยุกต์เป็นหลักแล้วอาศัยทำนองหลักในการสร้างทำนองร้อง โดยผู้ขับร้องสามารถ

ประดิษฐ์ทางในการขับร้องได้หลายรูปแบบโดยอาศัยทำนองหลักในการประดิษฐ์ทางในการขับร้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1) ศึกษาการสร้างทำนองขับร้องจากทำนองหลักในเพลงกล่อมนารี เถา นั้นเป็นคุณสมบัติและลักษณะเฉพาะของเพลง ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาเพลงอื่น ๆ ได้

2) ผู้สนใจสามารถนำองค์ความรู้เรื่องการสร้างทำนองขับร้องไปประยุกต์ ขยายผล หรือต่อยอดสร้างทางขับร้องในเพลงอื่น ๆ ได้

REFERENCES

Rattanadechapiwat, K. (2011). **Development of the Selective Subject of Choral Course For High Students of Mattayomsangkeetwittaya Bangkok School.** Rajmanggala University of Technology Thanyaburi.

Royal Institute. (2006). **Encyclopedia of Thai Music Vocabularies:History and PhlengThao.** Bangkok: Dansutthakanphim Company.

Simuang, C. (2018). **Composer.** Khonkaen: Knlangnanawittaya Press.

Wisuttipat, M. (2013). **Theory of Thai Music Analysis.** Bangkok: Santisiri Press.